

פנינים יקרים

מתורת רבותינו הקדושים מביאלא

- ליקוטי אמרים ככתבם וכלשונם מספרי רבותינו הקדושים •

פרשת בשלח

• דברי בינה •

ולא נחם אלקים דרך ארץ פלשתים וכו' פן ינחם העם בראותם מלחמה ושבנו מצרימה. (יג יז)

בי ענין "מלחמה", הוא, כשרואה שהשונא הוא מתגבר - אזי הוא צריך לנצחון, והתגברות גדול, לנצח אותו. וכמו כן היתה אז מדריגת ישראל בעת היציאה, בענין עבודתם שהיו צריכים ללחום מלחמת היצר בכל מדה ומדה, ולהתגבר על כל המניעות שבעולם.

וזוה "בראותם מלחמה". היינו, כאשר יראו שצריכים עוד לבחינת מלחמה בעבודתם, אזי פן ינחם העם לשוב מצרימה, מאחר שיבינו שעדיין יש להם בחינת 'מלחמה', ואינם מבוררים עוד בשלימות - ירצו לשוב למצרים, עד שיבררו ויתקנו את הכל.

עמוד עה

• תולדות אדם •

ויקה משה את עצמות יוסף וגו'. (יג יט)
איתא בגמרא דסוטה [יג.] "חכם לב יקח מצוות, זה משה, שכל העם עסקו בביזה, והוא עסק בעצמות יוסף".

ונראה לי לפרש בעזרת השם יתברך, דהכי פירושו: לכאורה אין מקום

מה שתארו הכתוב למשה חכם עבור זה שעסק בעצמות יוסף, והיה לו לתוארו בשם 'צדיק', ומה ענין חכמה לכאן. [וכו'].

ולפי זה גם כן ניחא מה שתארו למשה בשם 'חכם' ולא 'צדיק', שלא רצה לעסוק בביזה רק בעצמות יוסף, אלא עבור שהתחכם והמתין מלעסוק בעצמות יוסף, עד אותו זמן שישראל יעסקו בביזה, ואז יעסוק הוא בעצמות יוסף, כדי שלא יהיה ניכר לעין כל שהוא גדול מכל ישראל, מכח גודל ענוותנותו של משה רבינו עליו השלום - לזאת מהראוי לתוארו בשם חכם, מפני זה כי התחכם לעשות כל הנ"ל בחכמה ובתבונה.

עמוד עט-פ

• דברי בינה •

ויקה משה את עצמות יוסף עמו. (יג יט)
היינו, שלקח, שביקש מהשם יתברך שיהיה בחינת "עצמות יוסף - עמו", היינו, עצמיותו של יוסף הצדיק, שהוא ענין קדושת הגוף. שביקש מהשם יתברך שיהיה כל אחד ואחד מישראל קדוש בקדושת הגוף, שהיא בחינת יוסף צדיק יסוד עולם - שזה הוא עיקר התיקון.

עמ' פג

• מבשר טוב •

ה' ילחם לכם ואתם תחרישון. (יד יד)
ושמעתו מהרב ד"סודות", שפעם היו
 זקוקים אצלם מאוד לגשמים,
 ובאו לכ"ק אדמו"ר [החלקת יהושע]
 זצוקללה"ה, וביקשוהו שיתפלל בעדם עבור
 גשמים, ואמר להם שיקבלו על עצמם שלא
 לדבר באמצע התפלה כלל, "ה' ילחם -
 לשון לָחַם - לכם", ובתנאי ש"אתם
 תחרישון" - שלא תדברו בתפלה. וכך הווה
 שקיבלו עליהם, וירדו גשמים.

הובא ב'תקנות והנהגות'
 בשם 'סידור חלקת יהושע'

• זכרון משלי •

מה תצעק אלי דבר אל בני ישראל ויסעו.
על פי אמרי דודי זצללה"ה ממעזריטש
 "דבר אל בני ישראל ויסעו", שצדיק
 אמת כל מעשיו תורה ותפלה. וזה "מה
 תצעק אלי", שאין אתה צריך להתפלל, כי
 אם אתה "דבר אל בני ישראל", כדיבור
 בלבד יכול אתה לפעול.

חלקת יהושע שמיני עמ' לג

• מבשר טוב •

ולא קרב זה אל זה כל הלילה. (יד כ)
וכבר פירשו את הפסוק "ולא קרב זה אל
 זה כל הלילה". שאם בני ישראל
 אינם מתקרבים זה אל זה - "כל הלילה", זה
 גורם חושך, ואפילו בלילה שמרמז לגלות,
 וגורם חושך להשי"ת וכלל ישראל, ומונע
 את היום שמרמז לגאולה. וכמבואר, שאת
 חלק הקדושה שבאדם יכולים להחריב על
 ידי שנאת ישראל רח"ל, שהוא נבנה בעיקר

על ידי אהבת ישראל. וכל בחינת הקדושה
 של אדם מישראל תלוי באהבת ישראל.
 ואמר אא"ז היהודי הקדוש זי"ע ועכ"י,
 שאם אדם רוצה לדעת האם מתעלה
 בעבודת השם יתברך, יכול להבחין בזה אם
 מתעלה באהבת ישראל.

עבודת ישראל

• ואלה הדברים שנאמרו לדוד •

ויושע ה' ביום ההוא את ישראל מיד
 מצרים. (יד ל)
היינו, כי באו לבחינת 'ישראל' ויצאו
 מבחינת 'מצרים' - דהיינו, מבחינת
 עול ויסורים ח"ו. "וירא ישראל את מצרים
 מת על שפת הים" - כי הבחינה הזאת מתה,
 והתבטל אז כח היסורים ח"ו.

עמוד קכט

• דברי בינה •

ויראו העם את ה' ויאמינו בה' וכו'. (יד
 לא)
דהענין 'אמונה' הוא תלוי הכל לפי
 היראת שמים שיש באדם - כך
 נתחזק אצלו כח האמונה.

פרשת שמוות עמ' יח

• דברי בינה •

הנני ממטיר לכם לחם מן השמים ויצא
 העם ולקטו דבר יום ביומו למען אנסנו
 הילך בתורת עם לא. (טז ד)
כי עיקר שלימות האמונה, היא: שידע
 האדם באמת. שהשם יתברך ממטיר
 להם לחם מן השמים - תמיד, בלי שום
 הפסק רגע ח"ו. וזה הוא בתמידיות, בשוה,
 לכל אחד ואחד די סיפוקו הצריך לו.

• מרן רבי ירחמיאל צבי משעדליץ •

ויהי כדבר אהרן אל כל עדת בני ישראל ויפנו אל המדבר. (טז י)
'מדבר' מרמז על בטחון, {על דרך הפסוק [ירמיה ב ב]} "לכתך אחרי במדבר בארץ לא זרועה", - אהרן הכהן היה לו הכוח שבדבור בלבד, הכניס ללבות ישראל מדת הבטחון. אכי"ר.

ב'ליקוטי דברי תורה'
 הובא בתורת הרבי ר' ירחמיאל עמ' כג

• תורת הרה"ק מלענטשנא •

ויאמרו איש אל אחיו מן הוא. (טז טו)
ליישב הקושיא, האיך היו מקיימים מצות צדקה בעת שירד המן, ואז היה שוין עני ועשיר. ותירץ על זה כי מי שהיה לו גדלות השכל, היה משפיע דעת ותבונה לקטני השכל. וזה עיקר הצדקה ללמד

אך אם יהיו בבחינת "ויצאו העם ולקטו", שיסברו בדעתם אשר הם בעצמם עושים איזה פעולה, בידי אדם, לסיבת הלחם - אזי יהיה השפע "דבר יום ביומו", היינו, שהשפע העליונה יהיה הולכת רק לפי סדר הזמן - כל יום בחינת השפעה אחרת, לפי סדר העבודה שיזכו באותו יום.

ולפעמים יהיה עיכוב השפע ח"ו, "למען אנסנו הילך בתורתי אם לא", שלפעמים מונע השם יתברך השפע, בשביל לנסות את ישראל אם "ילכו בתורתך".

אבל עיקר השלימות היא, הבחינה-האחת: שכאשר זוכים לבוא לאמונה אמיתית, ובטחון גמור בהשם יתברך, אזי ממטיר להם השם יתברך פרנסתם, וכל הצטרכותם - בתמידות, בלי שום הפסק כלל ח"ו. ועל ידי זה זוכים להנהגה זו, שהיא למעלה מכח הטבע והזמן.

עמ' ע

מעשי הצדיקים

ויאמר ה' אל משה מה תצעק אלי דבר אל בני ישראל ויסעו. (יד טו)

שמעתי מאדמו"ר הרהגה"ק מוה"ר רבי מנדל מקאצק זצ"ל, שהיה איש אחד בא אצלו ושאל לו להיכן אתה רגיל ליסע ואמר לו שנוסע להרה"ק הצדיק ר' שלמה ליב זצ"ל, ואמר לו: אתה נוסע להצדיק רבי שלמה ליב אהבתי אותו מאד מאד, ועתה צועק בכל יום להשם יתברך שיבוא משיח. כך שמעתי.

הפירוש הוא שלמה צועק להשי"ת שיבוא משיח הלא השי"ת רוצה שיבוא משיח. עיקר הוא לצעוק לבני ישראל שיעשו תשובה וממילא יבוא משיח צדקינו. גם כאן, המפורשים הקשו הלא למי צועקים בעת צרה רק לה'. - אמר השי"ת למשה מה תצעק אלי, הלא אני רוצה לעזור את בני ישראל רק דבר אל בני ישראל ויסעו ומחשבתם שאמרו מקודם המבלי אין קברים במצרים שרצו לחזור למצרים שנפלו מהאמונה. ויתחזקו באמונה ויעזרו במהרה. (נפלאות חדשות בשלה)

אור יקרות

מאוצרו של הרה"ח חיים שגום פרוש ז"ל

היום לא תמַצְאֵהוּ בַשָּׂדֶה - את השפע של השבת - היום - לא תמצאו - בשדה - בעבודת ימי החול, שהרי מזונותיו של אדם קצובים לו, פרט להוצאות שבת ויו"ט. (ישירי לב, ממרן הדברי בינה)

י"ל על דרך הרמז, כי ידוע שמלחמת עמלק היינו מלחמת היצר, וצריך אדם לראות שעל כל פנים בשעת תורה ותפלה יהיה לו מנוחה מיצה"ר, היינו שילחום עמו בחוץ קודם בואו לבית המדרש, וכשיבוא לבית המדרש ללמוד ולתפלל, כבר יהיה אחר הנצוח. וזהו 'צא הלחם בעמלק', שיצא ללחום עמו בחוץ ולא בפנים, וד"ל.

עמוד קיד

• חלקת יהושע •

ויהי ידיו אמונה עד בא השמש. (יז)
לרמז שאיש ישראל צריך להיות לו אמונה אף כאשר שקעה השמש, בעת החשכות ח"ו ג"כ להתגבר, להיפך מבחינת עמלק, להיות לו אמונה, אמן, כן יהי רצון. דף כב.

• הרה"ק ר' אהרן נתן דוד מלענטשנא •

בן מרן בעל הישועות אברהם זצ"ל
 כתוב זאת זכרון בספר ושים באזני יהושע.
 (יז יד)

אחי ורעי תדעו אשר אמר הבעל שם טוב הקדוש האור ישראל: שיש ספרים הקדושים מכבר אף על פי כן הוא צריך לשמוע מהצדיק שבזמנו, וכמו שכתוב "כתוב זאת זכרון בספר", שאף שכתוב 'בספר' אפילו הכי 'ושים באזני יהושע', שאף על פי שנכתב כבר בספר צריך ליהושע לדבריו, שהן יסייעו ברוחניות וגשמיות.

הקדמה ל'ישועות אברהם'

הובא בתורת הרבי ר' ירחמיאל עמ' כה

לחבירו לעשות הטוב בעיני ה'. (תולדות אדם שנה)

עמוד לא

• דברי בינה •

ויאמרו איש אל אחיו מן הוא. (טז טו)
דהנה במן, נאמר 'ויאמרו איש אל אחיו מן הוא', שהיה כל אחד תולה המעלה בחבירו, וידע שבאמת הוא אינו ראוי לזה, שיתן לו השם יתברך המן. ותלו הגדולה כל אחד בחבירו. וזה 'ויאמרו איש אל אחיו', שתלו כל אחד באחיו, שעל ידי אחיו בא להם המן.

פרשת פקודי עמ' רצא

• מרן הרה"ק מלברטוב •

ויבא עמלק וילחם עם ישראל ברפידים. (יח)
"עמלק" רומז על היצר הרע, "רפידים" נוטריקון רפיון ידים. והיינו כי על ידי שהאדם מישראל עצל מלעבוד את השם יתברך ברעותא דליבא ובדביקות נפלא ובהשתוקקות גדול, ומרפה ידיו מהתורה ועבודה, על ידי זה יש כח ליצר הרע לצאת לנגדו וללחום עמו.

אבל כשהאדם חזק וחרד לדבר ה', אז היצר הרע נמסר ברשותו ויקל לו וישר לפניו לעבוד את השם יתברך.

אמרי טל עמוד קמח

• ארון עדות •

וצא הלחם בעמלק. (יז ט)
 מלחמת היצר תהיה בחוץ קודם בואו לקיום תורה ומצוות
אמר 'צא' ולא אמר 'לך הלחם בעמלק'.